

Το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο για την περίοδο 2021-2027

Όπως έχει ήδη ανακοινωθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι προτεινόμενοι πόροι για την Πολιτική της Συνοχής (ΠΣ), σε επίπεδο ευρωπαϊκής ένωσης, ανέρχονται στα 330 δις €. Το 62% των πόρων της ΠΣ κατανέμεται στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες (198 δις €), το 14% περίπου στις Περιφέρειες σε μετάβαση (46 δις €) και το 11% περίπου στις Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες (35 δις €).

Οι πόροι της Πολιτικής Συνοχής για την Ελλάδα, σύμφωνα πάντα με την πρόταση της Ε. Επιτροπής και εν μέσω διαπραγμάτευσης και πίεσης για μείωση περαιτέρω των πόρων της Πολιτικής Συνοχής από τους λεγόμενους καθαρούς συνεισφορείς, ανέρχονται στα 19,2 δις € (τιμές 2018) για το 2021-2027, έναντι 17,8 δις € (τιμές 2018) για το 2014-2020, δηλαδή, έχουμε αύξηση των πόρων για την Ελλάδα κατά €1,4 δις (+8%), σε σχέση με την τρέχουσα δημοσιονομική περίοδο.

Πιο αναλυτικά, οι πόροι που κατανέμονται στην Ελλάδα, ανά Ταμείο είναι:

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΤΑΜΕΙΟ, σε εκ €, τιμές 2018						
	ΕΚΤ+	ΕΤΠΑ	Ταμείο Συνοχής	Ποσό που μεταφέρεται στο CEF από το ΤΣ	ΕΕΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΕΛΛΑΔΑ	5.232	10.222	3.578	868	106	19.138

Η διαπραγμάτευση του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου συνεχίζεται με σχετικά αργό ρυθμό, ενώ τα κράτη μέλη καλούνται να επιταχύνουν τη σύγκλιση των επιμέρους θέσεων τους για να επιτευχθεί συμφωνία το φθινόπωρο του 2019 κάτι που μοιάζει εξαιρετικά απίθανο..

Κανονισμοί για την περίοδο 2021-2027

Αντίθετα σε πιο εντατικούς ρυθμούς εξελίσσεται η διαπραγμάτευση της πρότασης του Γενικού Κανονισμού, η οποία θέτει τις κοινές διατάξεις για επτά (7) ταμεία επιμερισμένης διαχείρισης: το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης, το Μέσο για τη Διαχείριση των Συνόρων και των Θεωρήσεων και το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας. Όπως έχουμε ξαναπεί, το Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης δεν περιλαμβάνεται πια στον Γενικό κανονισμό, ούτε και στο νέο ΕΣΠΑ.

Η πρόταση συζητείται στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο από τον Ιούνιο του 2018. Προς το παρόν έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο ψήφισε, το Μάρτιο του 2019, σε πρώτη ανάγνωση τη θέση του επί της πρότασης, ενώ σε επίπεδο Συμβουλίου έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση και έχει δοθεί μερική εντολή διαπραγμάτευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχεδόν για το σύνολο της πρότασης, εκτός του τμήματος που άπτεται των διαπραγματεύσεων του προϋπολογισμού.

Οι τριμερείς διαπραγματεύσεις (τρίλογοι) μεταξύ των θεσμικών οργάνων, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Συμβούλιο και Επιτροπή για την επίτευξη της τελικής συμφωνίας δεν έχουν ξεκινήσει αλλά αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός του 2020 αφού συγκροτηθεί σε σώμα το νέο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Ενδεικτικά αναφέρονται κάποια σημαντικά θέματα που συζητήθηκαν-προτάθηκαν κατά τη διαπραγμάτευση και περιλαμβάνουν: την ευελιξία μη κατάρτισης συμφώνου εταιρικής σχέσης (ΕΣΠΑ) υπό προϋποθέσεις (π.χ. πόροι κάτω από 2,5 δις ευρώ), τη διάρκεια του προγραμματισμού (να μην αφορά μόνο τα 5 πρώτα έτη, αλλά να γίνεται προγραμματισμός για τα 5 έτη και για το 50% των τελευταίων δύο ετών), την αναφορά

στη δυνατότητα υλοποίησης δράσεων πολιτισμού με χρηματοδότηση και από άλλους Στόχους Πολιτικής (εκτός του Στόχου 5, που αφορά τις Ολοκληρωμένες Χωρικές Παρεμβάσεις).

Τα θέματα που αφορούν τα ποσοστά Κοινοτικής Συνδρομής και προκαταβολών, τη θεματική συγκέντρωση του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ και τους οριζόντιους αναγκαίους όρους (αιρεσιμότητες), βρίσκονται σε εκκρεμότητα, καθώς η συζήτηση διεξάγεται στο πλαίσιο του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου.

Βασικές διαφορές με την τρέχουσα προγραμματική περίοδο

Οι 11 θεματικοί στόχοι της στρατηγικής E2020 και κατ' επέκταση της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 **ενοποιούνται σε 5 Στόχους Πολιτικής (ΣΠ)**, ενώ αντίστοιχα **οι 60 επενδυτικές προτεραιότητες μειώνονται σε 30 ειδικούς στόχους**.

Ουσιαστική διαφορά σε σχέση με την τρέχουσα περίοδο αποτελεί το γεγονός ότι **η χωρική ανάπτυξη μετατρέπεται σε έναν διακριτό Στόχο Πολιτικής** «Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες». Στο πλαίσιο αυτό, η πολιτική συνοχής στηρίζει διακριτά τις αναπτυξιακές στρατηγικές που καταρτίζονται σε τοπικό επίπεδο και ενισχύει τον ρόλο των τοπικών αρχών. Παράλληλα, **ενισχύεται περαιτέρω η αστική διάσταση** της πολιτικής για τη συνοχή, καθώς το **6% των πόρων του ΕΤΠΑ (έναντι 5% στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο)** διατίθεται για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη, ενώ δίνεται και η δυνατότητα για την κατάρτιση ενός νέου προγράμματος δικτύωσης και ανάπτυξης ικανοτήτων για τις αστικές αρχές, **η Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία** οι πόροι για την οποία διαχειρίζονται άμεσα από την Ε.Ε..

Σημαντική διαφορά με την τρέχουσα περίοδο αποτελεί το γεγονός ότι **η ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας (Θεματικός Στόχος 11 της τρέχουσας περιόδου) δεν αποτελεί πλέον διακριτό στόχο** αλλά υποστηρίζεται και μόνο εν μέρει στο πλαίσιο άλλων Στόχων Πολιτικής.

Η πολιτική συνοχής εξακολουθεί να επενδύει σε όλες τις Περιφέρειες, λαμβάνοντας πάντα ως βάση τις 3 κατηγορίες. Με βάση την παραπάνω κατηγοριοποίηση και τα επίσημα περιφερειακά στοιχεία των ετών 2012-2014, στην Ελλάδα **οι Περιφέρειες Αττικής και Νοτίου Αιγαίου** συμπεριλαμβάνονται στις Περιφέρειες **σε μετάβαση** (55% ποσοστό συγχρηματοδότησης), ενώ **οι υπόλοιπες 11 στις λιγότερο Αναπτυγμένες Περιφέρειες** (70% ποσοστό συγχρηματοδότησης).

Η άμεση διασύνδεση της Πολιτικής της Συνοχής με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο που θα πραγματοποιηθεί μέσω των ειδικών συστάσεων ανά Κ-Μ (Country Specific Recommendations). Οι ανά χώρα συστάσεις αναμένεται να διαμορφωθούν από την Επιτροπή και να εγκριθούν από το Συμβούλιο τον Ιούνιο 2019. Οι αφορούσες την Ελλάδα είναι αρκετά γενικές, σύμφωνες με τους εθνικούς στόχους και δεν αναμένεται να δημιουργήσουν πρόβλημα κατά το σχεδιασμό και την έγκριση του νέου ΕΣΠΑ.

Η **θεματική συγκέντρωση παραμένει ως υποχρέωση** τόσο στο ΕΤΠΑ όσο και στο ΕΚΤ+ αλλά **με αλλαγές** σε σχέση με την τρέχουσα περίοδο.

Τέλος, στην πρόταση των Κανονισμών της Ε. Επιτροπής τίθενται συγκεκριμένες προϋποθέσεις για τη συγχρηματοδότηση των έργων υπό τον όρο **“αναγκαίοι όροι”** (enabling conditions). Οι όροι αυτοί (4 γενικοί και 16 θεματικοί) αποτελούν συνέχεια των εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων που εισήχθησαν στην παρούσα προγραμματική περίοδο 2014-2020 με βασικές, όμως, διαφορές ως προς τον τρόπο που αυτές θα επηρεάσουν την υλοποίηση των Προγραμμάτων. Η εκπλήρωση των επιμέρους απαιτήσεων αποτελεί ευθύνη των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργείων και σε ορισμένες μόνο περιπτώσεις των Περιφερειών. Η κρίσιμη διαφορά των αναγκαίων όρων σε σχέση

με τις αιρεσιμότητες της προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020 είναι ότι θα πρέπει να έχουν εκπληρωθεί με την έγκριση του κάθε Προγράμματος, προκειμένου απρόσκοπτα να πραγματοποιείται η χρηματοδότηση από την Ε.Ε. Είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη, ότι η εκπλήρωση των αναγκαίων όρων πρέπει να διασφαλίζεται και καθ' όλη τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου και θα τελεί, σύμφωνα με την πρόταση κανονισμού, υπό την παρακολούθηση της Ε. Επιτροπής.